

D'11 a 13 anys:

Desenvolupament físic i psicomotriu

- Maduren molt físicament, tot i que el ritme d'aquests canvis varia entre infants i poden provocar timidesa i sentiments d'incomoditat.

Desenvolupament cognitiu i afectiu

- La seva habilitat de pensament abstracta madura enormement;
- Els agrada debatre i discutir;
- Troben alguns jocs previsibles i avorrits; prefereixen activitats complexes que impliquin la creació d'estratègies i productes únics;
- Tendeixen al perfeccionisme en el que fan;
- Comencen a percebre que una història o esdeveniment pot ser vist des de més d'una perspectiva;
- Mostren un interès creixent en els esdeveniments socials i d'actualitat.

Desenvolupament social

- Tenen un interès creixent l'entorn social i físic més ampli;
- Gaudeixen provant els límits d'ells mateixos i dels altres;
- Poden combinar passar-s'ho bé i prendre's les coses seriosament al mateix temps;
- Incrementa l'interès per la impressió que els altres tenen d'ells;
- Els agrada aprendre de models;
- Comencen a desenvolupar jocs de grup i en equip més avançats;
- Els agrada cooperar per objectius comuns;
- Són fàcilment influenciables per les actituds i comportaments dels companys.

Què conté una activitat del PETIT COMPASS?

Les activitats del PETIT COMPASS han estat pensades per promoure l'aprenentatge basat en l'experiència sobre els drets humans per a una diversitat de contextos, estils d'aprenentatge i estadis de desenvolupament. Les activitats del PETIT COMPASS comencen amb una situació abstracta o imaginativa que provoca la implicació dels infants com a grup, però la part de reflexió i avaluació els porta a un àmbit més personal i individual. Molts especialistes consideren que la part de reflexió i avaluació és la part més important d'una activitat. Sense aquesta, una activitat del PETIT COMPASS no és més que una activitat. De fet, l'omissió d'aquesta part reflexiva, més enllà de suposar la pèrdua d'una oportunitat d'aprenentatge en drets humans, pot resultar realment nociva i arribar a reforçar estereotips i trivialitzar les emocions que una activitat pot provocar en els infants.

Com que aquest tipus d'educació no formal, basada en l'experiència, provoca emocions intenses, alguns temes de drets humans poden tocar de prop la vida d'alguns infants de manera extremadament incòmoda. Cal que els facilitadors tinguem present aquest potencial a l'hora de triar o adaptar qualsevol activitat per al nostre grup. És per això que tota activitat del PETIT COMPASS es presenta en un format dissenyat per ajudar al facilitador a seleccionar i dur a terme les activitats de la manera més adient per al grup, amb exemples de preguntes per al debat de reflexió, consells per a la facilitació i adaptació de l'activitat, així com suggerències d'activitats per anar més enllà i donar continuïtat en el treball amb el grup sobre els temes de drets humans d'aquella activitat.

Títol de l'activitat	
Subtítol descriptiu	
Temes	Els temes de drets humans que es tracten a l'activitat (vegeu Capítol V sobre els temes desenvolupats). Se suggereixen tres temes per a la majoria d'activitats, fet que permet que el facilitador posi l'èmfasi en el tema de més rellevància o interès per a l'infant. Els temes també suggereixen la interdependència i correlació entre diferents temes de drets humans.
Nivell de dificultat	Una puntuació d'1, 2 o 3, que es basa en factors com ara el grau de coneixement dels infants o competències necessàries, els objectius d'aprenentatge, la sofisticació del tema en qüestió, la complexitat de les normes del joc, el marc temporal, els riscos potencials i la dinàmica de grup. Una major puntuació indica més dificultat a l'hora d'assolir els objectius d'aprenentatge; tot i així, moltes activitats es poden adaptar fàcilment per variar el seu nivell de dificultat o complexitat. Les activitats més complexes també acostumen a ser les més riques en dinàmiques, temes i, per tant, resultats.
Edat recomanada	Orientacions del grup d'edat més adequat per aquesta activitat.
Temps estimat	La mitjana de temps estimada per dur a terme i fer la reflexió i avaluació de l'activitat. El temps real necessari dependrà de moltes circumstàncies com ara la grandària i la maduresa del grup.
Grup	El nombre òptim d'infants per dur a terme l'activitat.
Tipus d'activitat	La tipologia d'acció que suposa l'activitat (p. ex. joc de rol, manualitat, debat, joc de taula, etc.).
Resum	Un breu resum del que succeix a l'activitat.
Objectius	Allò que s'espera assolir amb l'activitat pel que fa a coneixements, habilitats, actituds i accions o comportaments sobre/per als drets humans.
Preparació	Un llistat de tasques que cal preparar prèviament a l'activitat.
Material	Un llistat de materials necessaris per dur a terme l'activitat.
Instruccions	Instruccions pas a pas de com organitzar i dur a terme l'activitat.
Reflexió i avaluació	Temes sobre els quals parlar amb els infants per promoure la reflexió sobre l'activitat, expressant i conceptualitzant les idees principals i vinculant-les amb els drets humans. Aquesta part és la més important de qualsevol activitat i no s'hauria d'ometre mai!
Suggeriments de continuïtat	Altres accions o activitats del PETIT COMPASS que podrien complementar aquesta activitat.
Propostes d'acció	Suggerències de diferents maneres de donar resposta als temes treballats en l'activitat.
Consells per a la facilitació	Suggerències per millorar i/o adaptar l'activitat per tal d'evitar problemes potencials.
Variacions / Adaptacions	Suggerències de possibles canvis a les activitats per a diferents contextos, temps disponible, diferents edats o característiques del grup d'infants.
Per a més informació	Informació addicional útil per a l'activitat.
Material fotocopiabile	Material necessari per a l'activitat (p. ex. targetes de rol, targetes de situació, imatges, mapes, etc.).

ASSOCIACIÓ D'EDUCADORS EN DRETS HUMANS
 Impressió amb finalitat educativa descarregada
 des del web aheadedu.org/PetitCompass

La Convenció sobre els drets de l'infant com a fonament

Cada activitat del PETIT COMPASS es relaciona explícita o implícitament amb la Convenció sobre els drets de l'infant: algunes d'elles presenten el document en sí (p. ex. «13. Els drets del conill» o «25. Navegant cap a la terra promesa»), i d'altres, en canvi, a partir d'aquesta introducció familiaritzen els infants amb els seus drets (p. ex. «5. Calendari dels drets humans», «14. Els drets humans a les notícies» o «28. Posem els drets al mapa»). Altres activitats més avançades demanen als infants de decidir què és i què no és el seu dret humà o que mencionin drets específics.

Com que la CDI és el centre del PETIT COMPASS, cal que els facilitadors estiguem familiaritzats amb el document i siguem capaços d'explicar-ne el seu significat als infants. Al PETIT COMPASS trobem una versió adaptada per a infants de la CDI (vegeu els «Apèndixs»). Com que aquest document es refereix a diverses activitats, pot ser interessant tenir-ne diverses versions plastificades per reutilitzar. També pot ser interessant tenir una versió de la mida d'un pòster per penjar al lloc on ens trobem amb els infants per a referir-nos-hi fàcilment.

La CDI conté alguns conceptes complexos que és probable que necessitin alguna explicació més per tal que els infants ho entenguin:

Dignitat: La igualtat i la dignitat inherent de tota persona és un concepte fonamental dels drets humans. És possible que els infants necessitin d'una definició més concreta d'aquest concepte.

Discriminació: Ser lliure de tota discriminació és un altre principi fonamental dels drets humans, inclòs en tots els documents principals de drets humans. L'article 2 de la CDI prohibeix la discriminació en diversos àmbits que l'infant pot no entendre completament:

- Raça.
- Origen social i ètnic, propietat («estatus socioeconòmic»).
- Naixement, que inclou els infants nascuts tant en el si d'un matrimoni com fora.

Desenvolupament progressiu de les capacitats de l'infant («maduresa creixent»): Aquesta idea de l'article 5 es refereix a l'habilitat creixent de l'infant per tal d'exercir els seus propis drets a mesura que creix i esdevé més capaç d'assumir responsabilitats i tenir un judici propi.

Refugiat/ada («arribes a un nou país perquè el teu país natal no era segur»): L'article 22 es refereix a les persones refugiades. La majoria d'infants (i moltes persones adultes) no diferencien entre persona immigrada, que arriba per iniciar una nova vida a un nou país, i refugiada, algú que ha marxat del seu país arran d'una por fonamentada de persecució o perill. Pot ser necessari explicar que les persones que són forçades a marxar de casa seva, però que es queden al mateix país, no són persones refugiades, sinó «persones desplaçades internament».

Els termes següents utilitzats en la versió per a infants de la CDI i de la DUDH poden necessitar un temps de debat, tant pel que signifiquen com pel motiu pel qual són conceptes importants per als drets humans. Alguns termes poden tenir més d'un significat, alguns dels quals poden no ser familiars per als infants, com ara «violència», que pot ser tant física com psicològica, efectiva o amenaça; o com «discapacitat», que pot ser física, mental o psicosocial. Pot ser que altres termes s'entenguin només vagament i que calgui acompanyar-los d'exemples concrets, com ara «explotació», «cultura», «abús», «negligència»; en aquests casos demanem als infants exemples de la seva pròpia experiència.

- Abús / maltractament / negligència
- Aliments nutritius
- Associació
- Conflicte armat
- Cultures / tradicions
- «Desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social»
- Discapacitat
- «Exercici dels drets i llibertats»
- Explotació
- Govern
- Honor i reputació
- Identitat
- Justícia de menors
- Lleure
- Mitjans de comunicació
- Nacionalitat
- «Naixement legalment registrat»
- Pèrdua de llibertat
- Pornografia
- Privacitat
- Professionals de la salut
- Prostitució
- «Reconeixement de la teva personalitat jurídica»
- Rehabilitació
- Seguretat Social
- Sindicat
- «Situació revisada regularment»
- Violència
- Zona en conflicte

Quan introduïm la CDI als infants, no els cal aprofundir fins a aquests detalls. Tot i així, a mesura que es familiaritzin amb els drets humans, hem de buscar les oportunitats per afinar la seva comprensió o corregir malentesos quan els detectem. Cal tenir els ulls oberts per a qualsevol moment propici per «ensenyar» en més profunditat.

Elecció de les activitats

A l'hora de facilitar, hem de tenir en compte una varietat de factors per tal de determinar quines activitats del PETIT COMPASS utilitzarem. Les principals consideracions són les següents:

1. **Els nostres infants:** Abans de seleccionar les activitats, el facilitador necessita conèixer els infants que hi participaran:
 - a. Quin és el seu nivell de desenvolupament, interessos, preocupacions i estils d'aprenentatge?
 - b. Hi ha conflictes o problemes al grup?
 - c. Hi ha cap temàtica o problema particular que afecti la comunitat on viuen els infants?
 - d. Quant saben ja els infants sobre els drets humans? Per exemple, algunes de les activitats del PETIT COMPASS pressuposen una introducció prèvia a la CDI.

Tot i així, no ens hem d'esperar a fer servir el PETIT COMPASS fins a tenir la resposta a totes aquestes preguntes. Sovint, la manera més efectiva de conèixer millor el grup és fent servir les activitats.

2. **Els nostres objectius d'aprenentatge:** Algunes activitats es poden dur a terme per augmentar la comprensió dels drets humans en general o inclús simplement per passar-ho bé. Tot i així, la majoria poden i haurien d'adreçar-se a treballar temes propers als infants o que tractin alguna qüestió de rellevància pel grup, la seva comunitat o el món. Les activitats del PETIT COMPASS se centren en els temes següents:
 - a. Ciutadania
 - b. Democràcia
 - c. Discriminació

- d. Educació i lleure
- e. Medi ambient
- f. Família i atenció alternativa
- g. Igualtat de gènere
- h. Salut i benestar
- i. Mitjans de comunicació i Internet
- j. Participació
- k. Pau
- l. Pobresa i exclusió social
- m. Violència

3. La seqüència d'aprenentatge: Els coneixements, habilitats, valors i activitats no s'adquireixen de manera duradora en una única activitat. Seleccionem activitats que formin una sèrie, bé sigui basada en un tema de drets humans en particular o en el desenvolupament d'unes competències concretes. Aquesta sèrie es pot allargar durant un mes, un trimestre o inclús un curs. Podem escollir activitats que concordin amb una assignatura del currículum escolar o que tractin de temes d'actualitat al grup o a la comunitat. En cada cas, cal trobar l'equilibri entre el tipus d'activitats i fer de les necessitats dels infants la principal prioritat. La diversitat metodològica no només fa les activitats més divertides, sinó que també permet als infants aprendre a partir dels sentits i emocions a més de fer-ho amb el cap. Per aquest motiu, el PETIT COMPASS ofereix una àmplia selecció de tècniques i metodologies (p. ex. debat, argumentació, explicació de contes, simulació, teatre, jocs de taula, activitats plàstiques, dinàmiques actives, de competició entre grups, etc.).

Adaptació de les activitats

El PETIT COMPASS està pensat per ser utilitzat com un llibre de receptes: com un bon cuiner, els facilitadors hem de poder canviar els «ingredients» d'una activitat per tal de fer-la encaixar amb el temps disponible, els materials i la grandària, la competència i les circumstàncies del nostre grup. La majoria d'activitats inclouen idees per a l'adaptació.

Cal ser conscient que en cada grup d'infants trobem una diversitat d'estils d'aprenentatge, així com diferents nivells d'habilitats. És més senzill que el facilitador ofereixi als infants una varietat de maneres per aprendre, que no pas que l'infant s'adapti a un únic mètode que nosaltres haguem escollit. Per exemple, una activitat basada en problemes quotidians, com ara «14. Els drets humans a les notícies», pot fascinar als infants «pragmàtics», però frustrar als «teòrics». L'activitat es pot adaptar per ampliar l'aspecte analític a partir de la comparació de com es presenta un mateix problema a diferents mitjans. Similarment, moltes activitats es poden adaptar per realitzar-les amb diferents habilitats de lectura i escriptura. Per exemple, el facilitador es pot encarregar de tots els aspectes escrits a les activitats «13. Els drets del conill» i «31. Qui tinc darrere?». Cal que siguem creatius a l'hora de facilitar maneres perquè els infants reaccionin a allò que han après. Per exemple, a banda de la reflexió amb tot el grup de manera parlada, els infants poden dibuixar, fer mímica, escriure un diari o compartir les seves opinions en parelles.

La selecció i adaptació curosa d'activitats és d'especial importància per assegurar la inclusió i igual participació dels infants amb necessitats educatives especials, com ara els infants sense sostre, d'origen immigrant, refugiats o que viuen en institucions d'acollida. Cal evitar posar en evidència diferències que poden resultar doloroses.

Cal ser també especialment sensible als infants amb discapacitats, i si els proposem participar en una

activitat, és perquè hi poden participar en igualtat. Quan sapiguem que al grup hi ha un infant amb alguna mena de discapacitat, cal adaptar l'activitat a l'infant en comptes d'esperar que sigui l'infant qui s'adapti a l'activitat. A continuació, s'exposen algunes idees d'adaptacions que es poden tenir en compte en infants amb discapacitats:

- Evitem fer servir el verd i el vermell durant els exercicis ja que els infants amb daltonisme tenen dificultats per distingir-los.
- Per als infants amb discapacitat visual, incorporem explicacions i versions del material fotocopi-able que els lliurarem en Braille.
- Col·loquem els infants amb dificultats de mobilitat reduïda de manera que els permetem la màxima participació.
- Utilitzem imatges i instruccions escrites per animar a participar als infants amb discapacitats auditives.

Consells per promoure la participació

Un facilitador amb traça pot assegurar la participació de cadascun dels infants, fins i tot dels més tímids o els més passius. Aquí hi ha alguns suggeriments:

- Formulem les preguntes diverses vegades de diferents maneres per assegurar que tothom ho ha entès;
- Utilitzem un llenguatge clar que els infants entenguin, evitant terminologia especialitzada;
- Assumim la responsabilitat d'una comunicació clara (p. ex. demanem «M'he explicat amb claredat?» en comptes de «M'heu entès?»);
- Fem preguntes obertes que no es puguin respondre amb un simple «sí» o «no» (p. ex. evitem «Us ha agradat l'activitat?» i en comptes demanem «Com us heu sentit amb l'activitat?» o «Què us ha semblat l'activitat?»);
- Establim normes de conducta durant el debat o reflexió en grup (p. ex. no interrompre i aixecar la mà per parlar);
- Tirem de la llengua als més silenciosos, demanant que descriguin o comparteixin experiències, però mai els pressionem perquè participin;
- Creem diferents rols dins del grup de treball per assegurar que tothom s'hi involucri (p. ex. una persona controla el temps, una s'encarrega del material, una pren notes, una fa de portaveu del grup);
- Insistim en què cada infant té alguna cosa a aportar a l'activitat;
- Resumim allò parlat amb regularitat, o demanem als infants que ho facin;
- Expliquem l'activitat amb claredat abans de començar de manera que els infants sàpiguen què esperar;
- Fem connexions entre l'activitat actual i d'altres anteriors o futures;
- Anem amb compte que cap activitat no exposi a cap infant a fer el ridícul o situacions vergonyoses, ni pugui tenir repercussions a casa seva;
- Sempre que sigui possible, busquem el suport d'altres facilitadors de manera que els infants entrin en contacte amb altres persones i altres estils d'ensenyament i aprenentatge;
- Reconeixem que el facilitador no pot controlar-ho tot, ni ser conscient de cadascun dels infants en tot moment: cal que estem atents sense estar excessivament preocupats.

ASSOCIACIÓ D'EDUCADORS EN DRETS HUMANS
 Impressió amb finalitat educativa descarregada
 des del web aheadedu.org/PetitCompass

Consells per a la facilitació

Tot facilitador necessita un repertori de tècniques i activitats curtes per a propòsits específics. Es tracta d'activitats útils per motivar el grup, involucrar els infants en el procés, captar la seva atenció, trencar tensions o resistències, guanyar-nos la seva confiança i interès o simplement per trencar el gel o passar-ho bé!

Jocs per trencar el gel i escalfar motors

Per fer que el grup comenci a funcionar com a tal i construir-hi vincles de solidaritat:

- **Natura morta grupal:** Demanem als infants que portin de casa un objecte que tingui un significat especial per a ells. Cada infant parla sobre l'objecte a mesura que l'incorpora a un espai per fer-ne una exposició conjunta.
- **Jo també:**¹ Expliquem que els infants han d'identificar altres infants que comparteixin característiques similars a ells. Per fer-ho, es diuen en veu alta algunes categories, com ara el mes de naixement, el nombre de germans i germanes, el tipus de sabata, etc., de manera que els infants s'ajuntin formant grups. Sota les circumstàncies adequades, podem fer servir categories més sensibles com ara la religió, la llengua que es parla, el color de la pell, etc.
- **El joc de les cadires:** Col·loquem les cadires en cercle i demanem als infants que hi seguïn. De peu al centre diem el nostre nom i una afirmació sobre nosaltres. Quan ho fem, tothom per a qui aquella afirmació sigui certa ha de canviar de cadira (p. ex: «Sóc la x i sóc esquerrana», «Sóc el x i tinc un gat» o «Sóc la x i no m'agrada menjar...»). La persona al centre intenta aconseguir seure a una de les cadires i la persona que se'n queda sense ha de repetir l'acció (dir el seu nom i una afirmació sobre ell o ella). Continuem fins que la majoria d'infants hagin tingut l'oportunitat de presentar-se d'aquesta manera.
- **Retrats:** Donem a cadascú un full en blanc i un bolígraf i fem parelles. Expliquem que cada persona ha de fer un dibuix esquemàtic de l'altre infant de la parella i demanar-li alguna informació (p. ex: nom, aficions, una dada sorprenent d'ell o ella) que s'incorporarà al retrat. Donem poc temps per això i animem a tothom a fer els dibuixos i a posar el nom el més gros possible. Llavors demanem a cada infant que ensenyi el seu dibuix i que presenti «l'original» al grup. Per facilitar l'aprenentatge dels noms podem penjar els retrats en un lloc visible per a tothom.
- **Treball en grups:** Dividim els infants en grupets i els donem temps per descobrir les característiques que tenen en comú (p. ex: cultura, aparença, gustos personals, aficions, etc.). Llavors els demanem que es posin un nom com a grup basat en les qualitats que comparteixen. Cada grupet es presenta als altres i explica el seu nom.

Activitats energètiques

Per tal de fer pujar l'energia del grup o aconseguir centrar-la:

- **La cadena:** Demanem als infants que formin un cercle amb els ulls tancats. Els movem per l'espai fent que es donin les mans de manera que creïn un gran nus. Llavors poden obrir els ulls i intentar desfer-lo sense deixar anar les mans.
- **Focs artificials:** Assignem diferents sons i moviments que simulin focs artificials a diferents grupets: uns són bombes que xiulen i exploten, altres són petards simulats picant de mans, altres són focs artificials giratoris que donen voltes, etc. Cridem cada grup a què faci el seu so i moviment per separat i finalment tot el grup a la vegada crea un gran espectacle pirotècnic.
- **Assentament de grup:** Demanem als infants que facin un cercle molt tancat on, estant de peu un davant de l'altre, els dits dels peus toquin el taló de la persona del davant. Llavors els demanem que

seguin sense trencar la connexió entre els peus. D'aquesta manera cadascú seu sobre els genolls de la persona que té darrere. Clarament, no és una versió apropiada per a grups en què algun infant tingui alguna discapacitat física.

- **La selva tropical:** Barrejats entre els infants els demanem que repeteixin els nostres sons i gestos per simular diferents elements de la selva (p. ex: ocells, insectes, fulles que cruixen en ser trepitjades, el vent que bufa, el crit de diferents animals, etc.), com ara picant de mans, donant palmades contra les cuixes, espetegant els dits o imitant animals. El resultat final és el so d'una selva tropical.
- **Calendari en silenci:** Demanem a tot el grup que, sense parlar, s'ordeni en una filera segons la data del seu naixement. Es pot fer la mateixa tasca amb la talla de les sabates, el nombre d'hores a la setmana que passem veient la televisió, o qualsevol altra informació personal interessant.
- **La tempesta:** Atorguem diferents sons i moviments a diferents grupets d'infants (vent, pluja, llamp i tro) i narrem l'inici d'una tempesta, dirigint els diferents sons i moviments com una orquestra (p. ex: «I llavors el llamp va centellejar i el tro va retrunyir per arreu!») fins al moment en que s'atura la tempesta.
- **Els tres tombs:** Demanem als infants que es posin de peu en cercle i que, sense dir-ho, escullin un altre infant. En el moment que direm «Ja», hauran de donar tres voltes al voltant d'aquella persona que havien escollit. El resultat serà un caos total, però molt divertit, ja que tothom estarà corrent darrera d'una persona diferent a la vegada que algú altre l'estarà intentant empaitar.
- **Als bots salvavides!:** En primer lloc mostrem un «bot salvavides»: dues persones es donen les mans i els passatgers estan dintre del cercle que formen aquestes persones. Llavors expliquem que tots marxem de viatge en vaixell. «Al principi, el mar està calmat i tothom gaudeix d'allò més del viatge. De sobte, el vaixell topa amb una roca. Tothom s'ha d'organitzar en grups de salvavides de tres persones (o una o quatre, etc.)». Els infants es barregen per acabar formant els salvavides del nombre de passatgers que es mencioni; normalment sempre hi ha algú que «s'ofega». Llavors tornem a la narració de la història: «Ara el vaixell continua amb normalitat... però de sobte arriba un huracà i el vaixell comença a enfonsar-se. Tothom ha d'organitzar-se en els bots salvavides de dos passatgers». Continuem així amb diferents «naufraquis».

Oportunitats d'avaluació i de reflexió

Per acabar el dia o la sessió:

- **Passar la pilota:** Els infants es passen la pilota d'un a l'altre i cada persona que rep la pilota diu una cosa que hagi après o que pugui ser d'utilitat de l'activitat que ha fet.
- **Resum col·lectiu:** Fem una pregunta enfocada al resum (p. ex: «Què recordaràs especialment de l'activitat d'avui?») o una afirmació oberta o sense acabar (p. ex: «Pensa una frase o paraula que resumeixi els teus sentiments al final del dia» o «Encara em demano...»). Demanem als infants que responguin un a un.
- **Pòster del grup:** Per torns, cada infant afegeix una paraula o imatge a un pòster i explica perquè representa una cosa important d'allò que sent o ha après.
- **Fem volar el colom de la pau:** Fem veure amb mímica que tenim un objecte molt important a les mans (p. ex: un ocell, un nadó, etc.) i convidem a cada infant a què digui alguna cosa mentre es va passant d'un a l'altre. Un cop «l'objecte» hagi passat per totes les mans, s'estreny tothom en un cercle per aguantar-lo entre tots i finalment el deixem anar.

Gestió del conflicte

A continuació, idees per tal de gestionar conflictes de grup i amb infants concrets.

L'entrada en conflicte de diferents sentiments i valors és inevitable quan treballem un tema com els drets humans, especialment quan fem servir activitats d'educació no formal com les del PETIT COMPASS que intencionadament s'adrecen tant a l'intel·lecte com a les emocions dels infants. Aquests conflictes, que poden sorgir entre els infants, però també dins d'un únic infant, no són necessàriament negatius i amb una facilitació amb traça es pot convertir en una experiència constructiva. Aprendre a gestionar el conflicte és una de les habilitats vitals més importants que els infants poden adquirir i una d'essencial per desenvolupar una cultura dels drets humans al món i al seu voltant.

Aquí trobem algunes idees:

- **Anticipem-nos al conflicte:** Quan preparem una activitat, pensem sobre els possibles conflictes que pugui provocar al grup o per a infants concrets. El tema, les regles o la terminologia poden resultar massa delicades per alguns dels infants?
- **No provoquem conflictes, però no ens en desentenguem d'ells si sorgeixen.**
- **No assumim que els conflictes són culpa nostra, o culpa de ningú.** Els conflictes dins dels grups són normals i inevitables; ajudem els infants a acceptar aquest fet i a evitar culpabilitzar ningú. Ens hem de centrar en gestionar el conflicte, no en trobar culpables.
- **No ignorem el malestar dins del grup.** Reconequem la realitat al grup i ajudem els infants a gestionar-la.
- **Dediquem prou temps a la reflexió i els debats d'avaluació** després de cada activitat per tal que els infants tinguin l'oportunitat d'expressar com se senten, tant per l'activitat com pels demés. Aquesta és potser l'oportunitat més important de ser per a ells un model de gestió de conflictes.
- **Parlem amb els infants individualment.** Sovint els sentiments dels infants són massa personals o dolorosos per ser comentats amb tot el grup. En el moment que ho detectem, busquem l'oportunitat de parlar amb aquest infant en privat sobre quin és el motiu que causa aquest malestar i deixem-li clar que estem allà, disposats a escoltar-lo quan estigui preparat per parlar del problema.

Vegeu també el desenvolupament del concepte d'educació per la pau al Tema 11 «Pau», al Capítol V.

Posar en pràctica l'educació en drets humans

Cap infant pot ser educat en els drets humans en un context on no es respecta i promou la cultura dels drets humans. La contribució més important del facilitador per tal que l'infant compregui els drets humans és que propiciem aquest context.

Siguem exemple del principi de l'interès superior de l'infant. Per exemple, afrontem els conflictes que sorgiran inevitablement entre els infants de manera que posem l'èmfasi en el dret de tothom a participar i expressar la seva opinió, així com la responsabilitat compartida del benestar i l'harmonia del grup. Involucrem els infants de manera activa en la resolució dels conflictes.

Practiquem la no-discriminació que volem que els infants interioritzin. Siguem conscients que, inclús amb les més bones intencions, tothom té l'esbiaix de la pròpia cultura. Aquests prejudicis i estereotips són especialment certs en l'àmbit de la igualtat de gènere. Els estudis demostren que sense saber-ho o sense tenir-ne intenció, la major part del professorat fa més cas i involucra més els nois que les noies. Fem un esforç especial per fer que les noies participin de la mateixa manera que els nois durant totes les fases de l'activitat, si cal, duent a terme **discriminació positiva**.

El PETIT COMPASS només serà tant efectiu en la promoció dels drets humans com nosaltres, els facilitadors, ho siguem!

